

Senát Parlamentu České republiky
Valdštejnské náměstí 17/4
Praha 1, 118 01

V Praze, 28. dubna 2016

Vážené paní senátorky, vážení páni senátoři,

Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky schválila 13. dubna na své 44. schůzi ve třetím čtení návrh Zákona o hazardních hrách. Podle ustanovení tohoto zákona (§ 82 a §84) vzniká povinnost tzv. poskytovatelů připojení k veřejné síti Internet zamezit v přístupu na internetové stránky v seznamu vedeném Ministerstvem financí.

Výbor nezávislého ICT průmyslu sdružuje operátory poskytující připojení k internetu a další služby elektronických komunikací, kteří obsluhují více než polovinu domácností v České republice. Obracíme se na Vás proto, abychom Vás upozornili na reálné negativní dopady, které navrhovaný zákon představuje pro podnikatele v telekomunikačním sektoru.

Předmětná povinnost je v návrhu zákona konstruována velice neurčitě a zcela bez ohledu na variabilitu dostupných technických řešení, která však i při citelném zásahu do soukromí uživatelů a vynaložení zcela neúměrných nákladů, jež zákon přenáší na operátory, nemohou zcela zamezit uživatelům v přístupu k nepovoleným internetovým hrám.

Rádi bychom Vás požádali o to, abyste zmíněný návrh zákona zamítli nebo jej vrátili Poslanecké sněmovně s pozměňovacími návrhy s ohledem zmíněné negativní dopady.

Respektujeme a plně chápeme záměry Ministerstva financí a zájmy České republiky omezit hazardní hraní, který se stále více přesouvá na internet a nelze jej tak uspokojivě regulovat. K žádosti o odmítnutí zákona nás vedou konkrétně tyto důvody:

- V případě tohoto zákona nebyla zpracována a projednána analýza dopadů regulace (RIA) na podnikatele v elektronických komunikacích.
- Zákon neurčitě vymezuje okruh povinných subjektů, když v tomto ohledu nikterak nereflektuje existující právní úpravu elektronických komunikací a komplexnost vztahů mezi subjekty, které fakticky poskytují koncovým uživatelům připojení k veřejné síti Internet, ať už v rámci podnikatelské činnosti či nikoli.
- Zákon nikterak blíže neuvádí, jaké technické a technologické řešení je možné považovat za odpovídající při plnění povinnosti v §82 a §84 návrhu zákona. Deficit právní jistoty na straně potenciálně regulovaných subjektů považujeme za relevantní i s ohledem na to, že současné znění návrhu zákona v tomto ohledu nepředpokládá přijetí prováděcího předpisu.
- Návrh zákona také pomíjí požadavky kladené v současné době již přímo účinného nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) 2015/2120 přijaté dne 25. listopadu 2015, kterým se stanoví mimo jiné opatření týkající se přístupu k otevřenému internetu.
- Návrh zákona na rozdíl například od ustanovení §97 odst. 7 zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích, které se týká uchovávání provozních a lokalizačních údajů a provádění odposlechů pro oprávněné potřeby státu, přenáší veškeré náklady efektivně vynaložené na zamezení přístupu k nepovoleným internetovým hrám na regulované subjekty, ačkoli dochází k přenosu povinností ve prospěch státu na soukromé subjekty a tím i bez náhrady k nucenému omezení vlastnického práva poskytovatelů služby elektronických komunikací.

Aby poskytovatel připojení k internetu mohl v rámci omezených možností efektivně blokovat přístup na vybrané internetové stránky, musí si pořídit hardware a řešení schopné analyzovat v reálném čase internetový provoz na tzv. sedmé, aplikační vrstvě. Tyto analýzy telekomunikační společnosti sdružené ve Výboru nezávislého ICT průmyslu neprovádí, protože k tomu nemají žádné relevantní opodstatnění.

Pro takové inspekce implikující možný zásah do soukromí koncových uživatelů je nutné používat hardware vyvinutý pro pátéřní provoz s obrovskými kapacitami, počtem spojení a miliardami jednotlivých datagramů. Tedy hardware, který nebude vkládat do běhu dat na síti pokud možno žádné zpoždění a umožní nám dodržet podmínky poskytování služeb elektronických komunikací regulované zákonem č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a nově i přímo aplikovatelným nařízením Evropského Parlamentu a Rady (EU) 2015/2120.

Nicméně i v případě, že by pro naplnění povinnosti stanovené navrženým zákonem bylo skutečně třeba nasazení takto nákladných a invazivních řešení, je na místě upozornit, že jimi beztak nebude možné blokovat přístup na stránky, které využívají šifrovaného spojení nebo samo připojení k internetu je šifrované přes tzv. virtuální privátní síť (VPN), které pro přístup k internetu občas používáte i vy, senátoři Parlamentu České republiky.

Totéž platí v případě, že dojde k přístupu k hazardní hře z aplikace v tabletu či PC, protože ta se připojuje obvykle přímo k systému provozovatele hazardní hry a nikoli k “internetové stránce”. Poskytovatel tak povinnost uloženou zákonem a na jeho základě Ministerstvem financí nemůže i přes nejvyšší úsilí skutečně splnit, může se jeho splnění jen přiblížit, a to s náklady prudce rostoucími v závislosti na míře účinnosti blokování.

Náklady na výše uvedená technická řešení se mohou pohybovat v řádech jednotek milionů menších poskytovatelů připojení, což se limitně blíží jejich ročnímu obratu, a v závislosti na velikosti sítě a objemu neustále rostoucího datového provozu až k desítkám milionů v případě větších operátorů. Možné ukončení činnosti některých operátorů či nevyhnutelné zdražení připojení k internetu, by – v obou případech vedlo ke zhoršení dostupnosti připojení k internetu v České republice. Takový stav je v rozporu se schválenou strategií Vlády ČR Digitální Česko 2.0. a jde výrazně proti aktuální snaze ČR přispět v rámci Evropské unie k vytvoření jednotného digitálního trhu tzv. Digital Single Market.

Výše uvedené a další skutečnosti byly řadou připomínkových míst včetně Českého telekomunikačního úřadu coby správního orgánu odpovědného za regulaci služeb elektronických komunikací, a to již například v meziresortním připomínkovém řízení, nebyly však Ministerstvem financí nikterak zohledněny a vůči zástupcům telekomunikačního sektoru i přes opakovaná upozornění osvětleny.

**Výbor
Nezávislého
ICT průmyslu**

Vážené paní senátorky, vážení páni senátoři, uctivě Vás jménem Výboru nezávislého ICT průmyslu žádáme o zvážení těchto aspektů a prosazení opatření, které zajistí opravdu účinný boj proti hazardu, ale přitom zachovají otevřený internet, nesníží dostupnost připojení k internetu zejména pro ekonomicky slabší domácnosti a nebudou tak podvazovat rozvoj digitální ekonomiky České republiky.

S přátelským pozdravem,

Jakub Rejzek

prezident Výboru nezávislého ICT průmyslu

Příloha: Další právní aspekty vyplývající pro podnikatele v elektronických komunikacích

Upozorňujeme také na loni přijaté nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2120 ze dne 25. listopadu 2015, kterým se stanoví opatření týkající se přístupu k otevřenému internetu a mění směrnice 2002/22/ES o univerzální službě a právech uživatelů týkajících se sítí a služeb elektronických komunikací. Dále pak nařízení (EU) č. 531/2012 o roamingu ve veřejných mobilních komunikačních sítích v Unii (dále jen “Nařízení o otevřeném internetu”) má potenciál výrazně zasáhnout do podnikání stovek poskytovatelů služeb elektronických komunikací v České republice.

Nařízení o otevřeném internetu předpokládá, že operátor do internetového provozu nebude nijak zasahovat a bude respektovat zásady síťové neutrality, tedy že především nebude blokovat, pozměňovat, zpomalovat a jakkoli zasahovat do obsahu. Výjimkou je splnění unijních i vnitrostátních legislativních aktů, jako jsou například § 82 a § 84 Poslaneckou sněmovnou schváleného návrhu zákona o hazardních hrách.

Taková vnitrostátní opatření týkající se přístupu koncových uživatelů ke službám a aplikacím nebo jejich využívání však musí dle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES respektovat základní práva a svobody občanů, včetně práva na soukromí a práva na spravedlivé řízení, jež je vymezeno v článku 6 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Opatření mohou být přijata pouze v případě, že jsou v rámci demokratické společnosti vhodná, přiměřená a nezbytná, a jejich provedení má podléhat přiměřeným procesním zárukám v souladu s Evropskou úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod, včetně jejich ustanovení o účinné soudní ochraně a řádném procesu.

Zároveň nad rámec plnění konkrétního ustanovení konkrétního zákona operátor nesmí provádět žádné řízení provozu s výjimkou ostatních ustanovení Nařízení o otevřeném internetu. Protože český zákon uvádí, že se budou blokovat “internetové stránky”, pak zákonodárce míní zřejmě blokovat konkrétní URL, na kterých se nachází konkrétní nepovolené internetové hry, poskytovatel přístupu k síti internet tak nemůže zablokovat celou doménu tak, jak to předpokládá například národní úprava v Dánsku, Estonsku či Lotyšsku (protože by porušoval přímo účinné Nařízení o otevřeném internetu), ale musí se zaměřit na konkrétní obsah z

konkrétní stránky. Blokování celých serverů, nikoliv pouze části jeho obsahu, není technicky složité a jeho realizace by byla pro podnikatele únosná. Blokování celých serverů je však v rozporu s Nařízením 2120, neboť by byl blokován i nezávadný obsah. Ve smyslu změny evropské legislativy budou muset projít změnami i národní úpravy ostatních států.

Je zde také zřejmé riziko, že povinnost dle § 82 a 84 návrhu zákona o hazardních hrách, potažmo správní delikt spočívající v jejím nesplnění, nebude možno ze strany Ministerstva financí vůbec vymáhat, a to i nad rámec výše uvedenou objektivní nemožnost předmětnou povinnost vůbec splnit. Této skutečnosti nasvědčují i opakovaně vznášené námitky týkající se nejasnosti předmětných ustanovení, když není zřejmé, jaký je konkrétně okruh subjektů spadajících pod pojem “poskytovatel přístupu k síti internet” a zejména “poskytovatel přístupu k síti internet v České republice”, není zřejmé, co je “internetová stránka” (např. zda jde o konkrétní soubor v síti internet, IP adresu, doménu 3. či jiné úrovně atd. atp.)